

Han samlade inga arméer. Han fick inte folk att strida och processa för hans sak. Det enda han skrev var några bokstäver i sanden som försvann i nästa regn. Inte en skriven mening, inte ett enda litet papyrusfragment, ingenting finns kvar efter honom. Ändå är han, utan konkurrens, den person som ensam betytt mest för världens historia och utveckling. **"Aldrig har någon människa talat som han."**

När någon dyker upp så där otippat och från ingenstans vill vi gärna ha koll på vem det är. Var kommer hon ifrån, hur ser hennes bakgrund ut, har du läst hans cv? I mindre samhällen är det ett självklart samtalsämne, "han som bodde på Stommen innan Carlssons fick det efter laga skifte..." Men också i de större sammanhangen vill man gärna reda ut hur bakgrunden och vardagen ser ut för henne som kom från ingenstans och gick direkt till final. Vi har behov av att ta reda på bakgrunden, fånga in, förklara, sätta saker och ting på plats.

Du hörde nyss en animerad diskussion om var denne Jesus Kristus från Nasaret kom från. Alla visste att han kom från Galiléen, säkert hördes det också på dialekten när han talade. Och samtidigt visste dom som var lärda i skriften att Messias skulle komma från Betlehem – som ligger i Judéen. Galiléen var lågstatusland, uppblandat område där folk gjorde lite som de ville, långt från huvudstaden, långt från trendsättarna. Judéen däremot var välbeställt, där hade man kollen och Betlehem ligger ju bara några kilometer från Jerusalem. Lösningen presenteras inte i det här lilla textavsnittet, men vi som firat jul vet ju att skattskrivningen ställde till det för den lilla familjen uppe i Galiléen: Högravid tvingades Maria resa iväg till Judéen, födde Jesus Kristus där och återvände sen till Galiléen där Jesus Kristus växte upp. Jesus Kristus kom alltså både från Galiléen och Judéen.

Sån var bakgrunden för den okände från Nasaret, därav dispyterna och diskussionerna. Och mitt i allt detta talar han. Så mäktigt och starkt att ingen vågar lägga sin hand på honom. **"Aldrig har någon människa talat som han."** sa de utskickade tempelpoliserna, som inte vågade ta med honom som de fått uppdrag att göra. Ett tidigt exempel på den teologi som menar att Gud kan bara omtalas i negationer. Han är så fantastisk så att alla ord blir begräsningar: men ingen är som han, ingen i himmelen eller på jorden. **Aldrig har någon människa talat som han.**

Några litteraturforskare i vår tid lade ICu undervisning bredvid all annan känd litteratur vid denna tiden. Och kunde, rätt förvånade, konstatera: ICu sätt att tala i liknelser var någonting helt nytt. Visst hade det förekommit enstaka berättelser som Natans strafftal till David. Men inte så genomfört och med ett tydligt mål: Guds rike. Liknelserna om den barmhärtige samariern, den förlorade sonen, den borttappade pengan, jästen i degen – detta är helt nytt i litteraturhistorien. Helt okänt. **"Aldrig har någon människa talat som han."**

Det handlar om levande ord. Ord som lämnar papperet för den som läser dem eller munnen på den som talar. Och landar i något helt annat, helt nytt. De levande orden från Jesus Kristus är inte en samling etiska regler, inte lite tjusig vishetslitteratur. De levande orden från Jesus Kristus griper tag i den som lyssnar, för oss till avgörelse och ny födelse. Inuti.

En som kanske började förstå det här var den ende förutom Jesus Kristus som nämns vid namn i det vi hörde. Jesus Kristus är frånvarande, vi hör den eldiga diskussionen om var han kom ifrån. På tre ställen finns han med i Johannesevangeliet: Nikodemos. Han var en av de 69 eller 71 rådsherrar som utgjorde Israels högsta domstol. De hade den yttersta makten i landet tills romarna kom och ockuperade landet. En höjddare, alltså. Första gången vi hör om honom smyger han sig fram i natten och för ett innerligt samtal med IC, Joh 3 kapitel, om att bli född på nytt. Det står inte att han blev troende, och när han nu träder fram är han fortfarande en betrodd jude och hör inte till lärjungaskaran. Det nattliga mötet med Jesus Kristus var det ingen som visste om. Men han är berörd av honom. Jesu ord levde kvar inom honom, och han försvarar honom försiktigt. Visst måste vi väl ändå våga pröva honom och höra vad han säger? Tredje och sista gången vi hör om Nikodemos är han med och tar ned Jesus Kristus döda kropp från korset. Där har han tagit ytterligare några steg på trons väg.

Visst går det att känna igen sig i Nikodemos vandring? Först ett möte med några omtumlande erfarenheter: några ord vid en begravning, en känsla mitt i psalmen, ett ord i en predikan eller en aning vid ett levande ljus i en kyrka. Detta är något alldeles speciellt, något enastående: det handlar om något levande, märkligare än allt annat jag mött. Och så en lång tid i det vanliga, där ingenting särskilt märks men något stort ändå händer i Guds långsamma, tålmodiga sätt att arbeta med oss. Någon försvarar plötsligt (även för sig själv) Gud och kyrka och Jesus Kristus. Någon lämnar de förljugna sammanhangen, någon vågar träda ut ur kollektivet där vi förväntas vara lojala. Till sist, på Nikodemos tredje station, står vi där rätt ensamma, men övertygade. Jesus Kristus från Nasaret är inte vem som helst. Hans ord har förändrat mig inifrån. **"Aldrig har någon människa talat som han."**

Idag får du ta emot honom i den heliga nattvarden. Han som själv är det levande Ordet kommer i bröd och vin, bortom och innanför alla ord. Lite bröd och vin, förvandlat av den himmelske Fadern att bli Jesus Kristus själv, sätter dig i omedelbar och intensiv kontakt med Honom själv. Vid nattvardsbordet talar vi inte längre om honom och diskuterar var han kom ifrån eller vad han borde göra. Där tar vi emot honom djupare än vi själva någonsin kan ana och kan tala till honom, i hjärtats ordlösa samtal.

Tystnad

Credo

Carl Sjögren
kyrkoherde Svenska kyrkan Mölndal
Februari 2019